

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt. *Sacrum i mythos w polskiej literaturze fantastycznej* ma na celu udowodnienie, iż metody badawcze zarezerwowane do tej pory dla teologii czy też antropologii kulturowej, w połączeniu z klasycznym warsztatem literaturoznawcy, są niezwykle wartościowe w pracy badawczej nad literaturą fantastyczną – nad fantasy, fantastyką naukową i fantastyką grozy. Rozprawa składa się z dwóch części: z rozdziałów stanowiących podkład teoretyczny oraz z rozdziałów prezentujących właściwe już interpretacje indywidualnych utworów literackich. Część teoretyczna to trzy rozdziały wraz z rozdziałem kończącym rozprawę, natomiast część „praktyczna” to siedem rozdziałów, każdy poświęcony określonemu autorowi, powieści lub opowiadaniu.

Różnorodność materiału podmiotowego wykluczyła zastosowanie jednolitej metodologii badawczej, której można by oczekiwać w pracy poświęconej wybranemu autorowi lub wybranej powieści. Zamiast tego każda z przedstawionych interpretacji prezentuje inne spojrzenie na sacrum oraz mitologię. Poszczególne rozdziały mające postać analizy i wyjaśnienia sensu utworu są bez wyjątku poświęcone tekstom polskim, niemniej ciągłe odwołania do klasyki angloamerykańskiej stanowią potrzebne tło dla zaprezentowania kolejnych zagadnień i motywów.

Całość pracy wieńczy rozdział zatytułowany *Zamiast zakończenia*, w którym przedstawiono następującą tezę, będącą już w zasadzie wnioskiem końcowym: polska literatura fantastyczna wyrasta z zupełnie innych „korzeni” i innej tradycji niż jej angloamerykański odpowiednik, a na początku tej odmienności znajduje się nasze własne doświadczenie sacrum oraz brak w pełni skodyfikowanej i świadomie przeżywanej tradycji przedchrześcijańskiej.

The Summary

The doctoral thesis titled *Sacrum and Mythos in Polish Fantastic Literature* has the purpose in demonstration, that scientific methods, reserved for theology and cultural anthropology until now, in combination with classical research workshop of literary, are unusually valuable in research in fantastic literature – fantasy, science fiction and horror. The thesis consists of two parts: chapters which are theoretical groundwork and chapters presenting interpretations of individual literary works. The theoretical part consists of three chapters and a chapter which ends the content of thesis, whereas practical part consists of seven chapters, every devoted to particular author, novel or short story.

The variety of subjective material ruled out the application of a uniform research methodology, which may have been expected in a thesis devoted to specific author or specific literary work. Instead, every of presented interpretation consists of different seeing on sacrum and mythology. Particular chapters, being the pieces of analysis and interpretation of literary works, are devoted to polish texts without exception, although continuous appeals to english and american classics make the necessary background for presented issues and motives.

The whole thesis is ended by a chapter titled *Instead of the end*, which presents an argument, being also a conclusion: polish fantastic literature has grown up from completely different background and tradition than her equivalent in England or America, and at the beginning of this dissimilarity there is our own experience of sacrum and the lack of fully codified and consciously experienced pre-christian tradition.